

Tidsskrift udgivet af Statens Musikråd

nr. 43. september 2001

Tværstand

Musiklovens vej

side 7

Grønlandsk
trommesang

side 21

Jubilæumsnummer

Musikloven 25 år

Redaktion: Finn Slumstrup (ansv.),
Steen Meier, Karen Andersen
og Marianne Juul-Nyholm

Bladet indeholder ni små historier
om musikere, orkestre og musik-
institutioner. Historierne er skrevet
af Mette Dinesen.

Ekspedition: Statens Musikråd,
Kulturministeriets Kunstsekretariat,
Kongens Nytorv 3, postboks 3012,
1021 København K

Tlf.: 33 74 45 00, fax: 33 74 45 19
E-post: sm@kunstsekretariat.dk
Internet: www.musikraad.dk

*Tværstand udsendes som temanumre
og tilsendes institutioner og enkelt-
personer tilknyttet musiklivet.
Bladet kan desuden fås ved hen-
vendelse til Statens Musikråd.
Signerede artikler udtrykker ikke
nødvendigtvis Musikrådets syns-
punkter. Eftertryk er tilladt med
kildeangivelse.*

Layout og produktion: Bitsi.dk aps
Oplag: 6.500
Forsidefoto: Einar vid Neyst

ISSN 0905-3166 (trykt udgave)
ISSN 1399-3166 (online)

Tillykke med musikloven!

FINN SLUMSTRUP

Det er muligvis lidt usædvanligt at lave fest ud af, at en kulturlov fylder 25 år. Men for det første skal man aldrig forsømme en lejlighed til at gøre hverdagen lidt festligere. Og for det andet synes vi i Statens Musikråd faktisk, at verdens første musiklov fortjener at blive fejret. Ikke fordi den var den første musiklov, men fordi den gennem årene har vist sig at være et glimrende kulturpolitisk værktøj.

En landsdækkende musikfest

Nu kan man sige det ikke er så underligt, at netop Musikrådet har lyst til at klappe i hænderne. For Musikrådet ville jo slet ikke eksistere, hvis ikke vi havde musikloven. Derfor er det vigtigt at understrege, at Musikrådet hverken ønsker at fejre sig selv eller den aktuelle lovtekst. Som det fremgår af dette udvidede nummer af Tværstand, så er musikloven blevet revideret en række gange, og sidst skete det for blot lidt over et år siden.

Nej, det, vi synes, der er grund til at sætte spot på, er mangfoldigheden af musikalsk aktivitet ud over det ganske land. Der er mange aktiviteter, som slet ikke ville eksistere uden musikloven. Og der er endnu flere, som ville eksistere under betydeligt strammere vilkår, hvis ikke loven var der.

Derfor har Musikrådet opfordret de institutioner og organisationer, vi har kontakt med, til hver på deres måde og på deres sted i løbet af ugen 1.-6. oktober at markere lovens 25 års jubilæum.

Det allermost spændende i jubilæumsnummeret af Tværstand er kalenderen med over 100 sådanne lokale jubilæumsarrangementer plottet ind.

For god ordens skyld skal det understreges, at der ikke er givet så meget som en krone i særlig støtte til disse arrangementer!

Altså kan vi med så meget større sikkerhed i stemmen hævde, at den omfattende aktivitet kan tages som et tegn på, at det ikke kun er Musikrådet der synes musikloven fortjener en fanfare. Og det må være passende at starte Tværstands jubilæumsnummer med en varm tak til alle de ildsjæle ud over

landet, som har gjort en travl hverdag endnu travlere ved også at finde tid til at lave jubilæumsarrangementer og gøre jubilæet til en landsdækkende musikfest.

fortsættes på side 4

25 år belyst i en mosaik

Musikrådet har ikke villet lave et egentligt festskrift, som var banket i ryggen og det hele. Dels er der sjældent nogen der læser festskrifter fra den ene ende til den anden, dels er 25 år for lidt til en sådan sag. Måske når musikloven er blevet dobbelt så gammel som nu...?

I stedet har vi valgt at lave et nummer af Tværstand, hvor sidetallet er udvidet med 50 % og oplaget er noget større end sædvanligt. Vi har altså fulgt den klassiske danske model med, at det skal være pænt uden at være prangende! Om det så også svarer til et billede af dansk musikpolitik – måske endog af dansk kulturpolitik – vil jeg lade være ganske op til læserens vurdering.

Det vigtigste er, at vi med denne form har kunnet få rum til at lade musiklovens 25 år belyse gennem en mosaik, som både giver plads til historiske og aktuelle betragtninger.

I kølvandet på kulturministerens åbningsartikel kommer en række af musiklovens brugere til orde side om side med tidligere rådsformænd. I andre artikler bliver der kastet såvel et aktuelt som et nordisk perspektiv ind over Musikrådet og musikloven, samtidig med at Tværstand også giver indtryk af, hvor omfattende rådets arbejde er og hvordan støttemidlerne er fordelt i jubilæumsåret 2001.

En lov der inspirerer

Statens Musikoråd hævder ikke uden stolthed, at musikloven virker. Politikerne fortjener anerkendelse for det fortræffelige stykke kulturlovgivning, der blev givet for 25 år siden og som i årenes løb er blevet tilpasset løbende udvidelser.

Med i anerkendelsen er også bevidstheden om, at musikloven ifølge sin natur aldrig kan blive en sovepude. Den åbner jo med påpegningen af, at „Statens Musikoråd har til opgave at virke til fremme af musiklivet i Danmark og dansk musik i udlandet“. Det fastslås således fra starten, at denne lov skal være dynamisk!

Fra det til enhver tid gældende niveau skal Musikorådet arbejde for at gøre det endnu bedre. Alt til gavn for den uendeligt værdifulde del af åndslivet, vi har at gøre med, nemlig musiklivet i Danmark og dansk musik i ind- og udland.

Fejringen af 25 års jubilæet er derfor nok en markering af, at det har nyttet noget. Selvfølgelig er den det.

Først og fremmest skal jubilæet dog tjene som inspiration i det fortsatte arbejde med at gøre det endnu bedre i de kommende år. Og som det vil fremgå af de følgende sider er der nok at tage fat på, med den påtænkte lovrevision i folketingsåret 2002-2003 som et vigtigt sigtepunkt.

Tillykke med musikloven.

*Finn Slumstrup
Formand for
Statens Musikoråd*

Den offentlige musikstøtte skal være startkapital

Musikloven fylder 25 år, og jeg glæder mig over de gode rammer, som vi med loven kan stille til rådighed for musiklivet.

AF KULTURMINISTER
ELSEBETH GERNER NIELSEN

Musikloven er krumtappen i den danske musikpolitik. Den samler de bestemmelser, der giver os musikskoler, landsdelsorkestre og rytmiske spillesteder. Det er også via musikloven, at Statens Musikråd fik til opgave at virke til fremme af musiklivet i Danmark og senere dansk musik i udlandet. Det gør Musikrådet bl.a. gennem administrationen af 84 mio. kr. årligt. Samlet bliver der i 2001 givet 749 mio. kr. i offentlig støtte til musik, hvoraf staten betaler 293 mio. kr., kommunerne 399 mio. og amterne 57 mio. kr.

Kort sagt, musikloven er rammen for det offentlige bidrag til musikken i Danmark. Det giver os nogle forpligtelser. Den offentligt støttede musik må aldrig blive selvtilstrækkelig, må aldrig blive en sovepude, skal altid tjene formål, der rækker ud over tilskudsmodtagerens egeninteresse.

Jeg ser de offentlige midler til musikområdet som en form for startkapital, der til stadighed skal føre til en række positive kædereaktioner. For eksempel kan et rytmisk spillested være fødselshjælper for det

næste store rock- eller popnavn. Et symfoniorkestres koncert for en skoleklasse kan være startskuddet til, at en af eleverne får et (måske livslangt) forhold til musikken. En musikers indstudering af et værk kan lægge ny viden til opfattelsen af pågældende komponist til gavn for både musikere og publikum. Mennesker kan mødes om musikken og fællesskaber opstå. De uanede muligheder for positive kædereaktioner skaber vækst og er med til at udvikle vores kultur, identitet og fællesskab. Vi kan ikke på forhånd vide – endsige fastlægge – hvor værditilvæksten udmønter sig. Her indgår musikken i en symbiose med alle de andre forhold, der er med til at ændre vores verden og verden omkring os.

Musikken, musikgenrerne og vores musikopfattelse er ikke en konstant størrelse, men undergår hele tiden forandringer. På samme måde skal musikpolitikken følge med og udvikle sig i takt med, at musikken og dens vilkår ændrer sig.

Jeg bliver ofte bedt om at svare på, hvad der er grundlaget for kulturpolitikken generelt. Svaret er, at vi skal sikre udviklingen af kunstnerisk kvalitet. At kulturpolitikken skal understøtte den del af kunst og kulturen, der ikke kan klare sig på markedets vilkår. At det skal ske under hensyn til ytringsfriheden, den kunstneriske frihed, hensynet om at komme hele Danmark til gavn samt hensynet om at alle dele af befolkningen skal inddrages. Det gælder også for musikken.

KULTURMINISTER
ELSEBETH GERNER
NIELSEN

De seneste år har vist en udvikling, hvor der på den ene side er store kommercielle muligheder for musikken og på den anden side helt nye og skrappere vilkår for at gøre sig bemærket over for publikum på markedet. Det bliver sværere at afgøre, hvornår noget kan klare sig på markedets vilkår, og hvornår det ikke kan. Vi må sikre, at de offentlige midler bliver brugt de steder, hvor markedet ikke ville opstå af sig selv. Vi må sikre, at de offentlige midler bliver startkapitalen til de positive kædereaktioner.

Jeg har i det sidste års tid sat en række skibe i søen, som specielt vedrører disse problemstillinger.

Den kultur- og erhvervspolitiske redegørelse fra november 2000 undersøger og beskriver grænsefladerne mellem kultur og erhverv. Det har udmøntet sig i bestræbelser på at etablere en producentuddannelse på musikområdet samt en dialog mellem musikbranchen og Danmarks Eksportråd om muligheder og vilkår for musikeksport. Desuden har Vækstfonden påtaget sig at undersøge mulighederne for at skabe et marked for risikovillig kapital for musikerhvervet.

I kølvandet på redegørelsen har jeg bedt

Statens Musikråd om at stå for en undersøgelse af vilkårene for musikudgivelser i Danmark. En undersøgelse, der i skrivende stund er på trapperne, og som jeg glæder mig til at studere.

Endvidere har jeg sammen med en række folk fra den rytmiske musik diskuteret radiostationers afspilning af dansk musik. Der er efterhånden udbredt accept af, at vi ikke politisk kan pålægge radiostationerne kvoter for dansk musik. Derimod glæder jeg mig til at lægge hus til en række samtaler mellem musikere og radiostationer – kommercielle som ikke-kommercielle – om mulighederne for at indgå nogle frivillige aftaler.

At rette fokus på grænsefladerne og samspillet mellem kunst og erhverv er en konsekvens af omverdenens forandringer. Det betyder ikke, at vi er på vej til at fjerne den offentlige støtte til musik. Musikloven vil også om 25 år være central for musiklivet. Det er redskaberne vi konstant må evaluere, revurdere og videreudvikle. Jeg håber, at Statens Musikråd også i fremtiden vil tage del i både vidensopbygning og diskussion om disse emner.

STATSENSEMBLET
ATHELAS SINFONIA
ETTA COPENHAGEN.
FOTO: PER MORTEN
ABRAHAMSEN

Musiklovens vej

I august 2001 holdt Kulturrådet for Børn sit første årsmøde. Det skete i smukke omgivelser på Hindsgavl Slot, og et hovedelement på mødet var debatten om, hvordan Kulturrådet var kommet fra start, og i hvilke retninger arbejdet skulle udvikle sig.

AF FINN SLUMSTRUP,
FORMAND FOR STATENS MUSIKRÅD

I sin morgenappel til mødedeltagerne sagde proceskonsulenten, at man ikke skulle lade sig genere af, at det måske kunne se beskedent ud her i starten. For 25 år siden var der jo heller ingen der kunne ane, at Statens Musikråd skulle vokse til, hvad det er i dag, sagde han opmuntrende.

Når man som undertegnede har siddet i tre af de skiftende musikråd og således været med gennem 10 af de 25 år, var det naturligvis en replik der ud over at fremkalde en svag rødmen også kunne bruges til refleksioner over, om de pæne ord var berettigede?

Det forberedende arbejde

Musiklovens vej startede meget ydmygt – nærmest som en undladelsessynd, der blev rettet op på.

Åbningsfanfaren var lydløs og kom i form af, at kulturminister K. Helveg Petersen den 19. august 1971 satte sit navn under de første vedtægter for Statens Musikråd.

Paragraf 1 havde følgende ordlyd: "Statens Musikråd har til opgave i sager

angående musikforhold at rådgive og bistå statslige myndigheder, der fremsætter anmodning herom.

Rådet kan på eget initiativ optage spørgsmålet vedrørende dansk musikliv til drøftelse og fremsætte erklæringer herom."

Og den næste paragraf indledtes med formuleringen:

"Statens Musikråd består af indtil 9 alment musiksagkyndige medlemmer."

Den første vigtige anmodning Musikrådet modtog kom den 20. januar 1972 i form af et brev fra ministeriet, hvor rådet blev anmodet om at bistå med en undersøgelse af de vigtigste problemer inden for dansk musikliv og give et bud på, hvordan problemerne kunne løses og hvad det ville koste. Kort og godt: der skulle laves en musiklov, og ministeriet skrev da også i brevet, at det var hensigten.

Knapt halvandet år senere, den 7. juni 1973, fremsendte Musikrådet „Udkast til Lov om Musik“ til kulturminister Niels Mathiasen. Der var tale om et arbejde på 135 sider, som straks slog fast, hvad der var hensigten med lovoplægget, nemlig at skabe „en helhedsordning af dansk musikliv med en lov om musik som det primære“.

Det blev heller ikke maskeret, at det forberedende arbejde havde været omfattende, idet Musikrådet havde nedsat hele 28 midlertidige arbejdsgrupper for at kunne gøre det ønskede problemkatalog så fyldestgørende som muligt. Og allerede i ledsagebrevet til ministeriet beskrev Kjeld Hansen, Musikrådets første formand, to grundprincipper som skiftende råd har holdt fast ved:

1) „Først og fremmest må den musikalske aktivitet gøres til et naturligt led i hverdagen for alle grupper i befolkningen, en central oplevelsesmulighed for det enkelte menneske dels til at udvikle sin egenart, dels som et middel til fællesskab med andre.“

FINN SLUMSTRUP

2) „Det vil være af fundamental betydning, at man nu opnår en virkelig decentralisering i dansk musikliv, idet det er i de lokale miljøer, fornyelsen af vort musikliv skal ske... Der må skabes lige adgang til kulturgoderne – her først og fremmest musikken – uanset geografisk beliggenhed.“

Yderligere kan man ikke lade være med at notere endnu et par musikpolitiske markeringer alle senere musikråd har måttet finde egen holdning til.

For det første dette, at der ikke fremsættes støtteordninger, der er rettet mod bestemte genrer: „Dette hænger sammen med Statens Musikråds ønske om en opløsning af eksisterende skel mellem disse. Man ønsker således at støtte de aktiviteter, der kan bevidstgøre forholdet til musikken som menneskelig udtryksform, idet man lægger særlig vægt på de nye frembringelser inden for alle genrer.“

For det andet oplysningen om, at når materialet til ministeriet har karakter af et

„grundlæggende oplæg“ og ikke et „færdig-udarbejdet oplæg“ så skyldes det, at et sådant kan man først lave, når „alle kredse i dansk musikliv har haft lejlighed til at gøre sig bekendt med rådets tanker om en musiklov og til at ytre sig derom.“ Alle skal høres og så vidt muligt kunne tilslutte sig det færdige resultat.

En sådan konsensuspolitik er tidskrævende. Men den sikrer til gengæld, at alle vigtige problemstillinger bliver vendt og den sikrer ro på bagsmækken, når det politiske arbejde om bevillingerne går i gang.

Den første udgave af loven

Det skete så første gang i kølvandet på Musikrådets udkast. Og den proces var længere end arbejdet med at lave udkastet.

Omsider blev sagen konkret i form af et egentligt „Forslag til Lov om Musik“ til folketingsåret 1975-76. Femten paragraffer ordnet i fem kapitler.

PIERRE DØRGE OG
NEW JUNGLE ORCHE-
STRA HAR VÆRET
STATSENSEMBLE
FOTO: EINAR VID
NEYST

Statens Musikråd skulle bestå af „9 alment sagkyndige medlemmer, der beskikkes af ministeren for kulturelle anliggender for en periode af 3 år.“

I paragraf 1 blev det fastslået, at rådet „har til opgave at virke til fremme af musiklivet i Danmark. Musikrådet skal rådgive og bistå offentlige myndigheder og institutioner i sager angående musikforhold. Ministeren for kulturelle anliggender skal indhente indstilling fra Statens Musikråd om anvendelse af midlerne efter paragrafferne 3 og 7.“

I de omtalte paragraffer var henholdsvis lovens særlige støtteområder samt støtte til faste orkestre ud over landsdelsorkestre beskrevet.

Som man kan se, havde Musikrådet i løbet af det lovforberedende arbejde fået en stærkere position end i Helveg Petersens oprindelige vedtægter, og yderligere skete der jo i lovprocessen det, at beskikkelsesperioden blev fire år i stedet for de foreslåede tre.

I paragraf 9 blev det slået fast, at „til at følge musikrådets virksomhed“ ville ministeriet nedsætte et repræsentantskab „hvori betydende institutioner, organisationer og interessegrupper inden for dansk musikliv skal være repræsenteret“. Endelig blev det sikret at det decentrale aspekt altid vil blive husket, idet paragraf 2 indledtes: „Hvert amtsråd nedsætter et musikudvalg, der skal repræsentere alle former for musikvirksomhed i amtet.“ Fra starten blev den institutionelle treklang, vi siden har levet med, altså slået an.

I bemærkningerne til lovforslaget blev det ikke maskeret, at det var på høje tid vi fik en musiklov. Siden Kulturministeriets start i 1961 var der blevet lovgivet på mangfoldige områder inden for det vidt forgrenede kulturliv, men musikken var ikke fulgt med. Staten var dog skridt for skridt kommet til at fylde mere og mere i landskabet.

Musikkonservatorierne var gradvist blevet statsdrevne med København i 1949, Århus i 1963 og endelig Esbjerg, Odense og Aalborg i 1972.

Landsdelsorkestrene var kommet finansieringsmæssigt på plads med Lov om statstilskud til orkestre uden for Hovedstadsområdet i 1961 og den særlige Lov om statstil-

skud til et landsdelsorkester for Sjælland i 1964. Den omfattende musikvirksomhed inden for Danmarks Radio, på Det kongelige Teater og inden for militæret var der på anden vis lovgivet om.

Men det ændrede alt sammen ikke ved, skrev ministeren, at „der savnes en lovgivning, der mere alment vedrører musiklivet, herunder især musikformidlingen.“ Nu blev der så lagt op til, at vi skulle have en sådan lov med virkning fra finansårets start 1. april 1976, og ministeriet anslog udgifterne til 27.550.700 kr. I forhold til det finanslovsforslag, der allerede lå på bordet, var der tale om en merudgift på 4.008.000 kr.

Langt hovedparten af statens støtte til musik kørte altså uændret videre, herunder først og fremmest 20.600.700 kr. til landsdelsorkestrene m.v. og 382.000 kr. til kammermusikensembler.

Det nye var nogle overskuelige poster som i oversigten over lovforslagets økonomiske konsekvenser blev listet på følgende måde:

1. Musikskoler	600.000 kr.
2. Amatørmusik	700.000 kr.
3. Musikforeninger	900.000 kr.
4. Orkestre, ensembler etc.	1.600.000 kr.
5. Koncertvirksomhed og musikdramatik	900.000 kr.
6. Videreuddannelse	200.000 kr.
7. Udgivelser etc.	750.000 kr.
8. Arkivering, dokumentation, information	400.000 kr.
9. Koncertlokaler	300.000 kr.
10. Andre formål	350.000 kr.

Endelig ville udgiften til at drive Statens Musikråd, repræsentantskab m.v. medføre en stigning på 240.000 kr. til i alt 300.000 kr.

Hvis man lægger de ovenstående poster sammen giver det jo betydeligt mere end udgiftsførelsen på de 4 mio. kr.

Forklaringen er, at de 382.000 kr. staten allerede havde afsat til kammermusikensembler er indeholdt i beløbet i punkt 4, samt at det ikke alt sammen var nyt land for Kulturministeriet. Til støtte for diverse musikformål var der nemlig allerede afsat 2,5 mio. kr. fra Den kulturelle Fond, som

dengang var et vigtigt fænomen i dele af kulturpolitikken.

Oplistningen tjener først og fremmest til at belyse to forhold.

For det første har musiklovens støtteområder stort set været defineret fra starten. Samtlige ovennævnte poster er der givet støtte til i 2001.

For det andet forklarer oplistningen den skuffelse, der mange steder i musiklivet fulgte i kølvandet på lovforslagets fremsættelse. Efter adskillige års arbejde og politisk påvirkning endte det hele med forslag om en forøgelse af det statslige engagement på 17 %, og der blev ikke på nogen måde rørt ved de fundamentale balancer inden for området. I hvert fald 75 % af statsstøtten under musikloven var på forhånd bundet til professionel udøvelse af klassisk musik.

Så vist var det verdens første musiklov, som det så højstemt blev fastslået – men ændrede den egentlig noget som helst?

Den videre vej

Nej, det gjorde den ikke umiddelbart da den trådte i kraft 1. oktober 1976.

Men som en af de oprindelige kritikere

og skeptikere har jeg for længe siden erkendt, at musikloven rummede nogle muligheder, som vi fra „det rytmiske miljø“ dengang ikke kunne få øje på. – Hvad vi næppe var alene om.

Det skulle nemlig vise sig, at kombinationen af Musikrådet og dets repræsentantskab på centralt plan i dialog med amtsmusikudvalgene på det decentrale plan var nøglen til, at de ambitioner det første musikråd havde lagt op til i det første udkast kunne virkeliggøres: en helhedstænkning på musikområdet parret med mulighederne for en dynamisk konsensuspolitik!

Disse muligheder i musikloven viste sig for første gang med fuld tydelighed i arbejdet med den „Betænkning om revision af musikloven“ - betænkning nr. 1061 – som blev udgivet i 1985.

Statens Musikråd fastslog her for alvor sin centrale position ved simpelthen at træde i stedet for et lovrevisionsudvalg og udarbejde rådets indstilling som en egentlig betænkning.

I de forløbne år var støtten til de beskrevne områder i lovens paragraf 3 og 7 nået op på 24.213.763 kr. i finansåret 1985-86. (Støtten til landsdelsorkestre ikke medregnet).

Ny Musik i Frederikshavn

– „Hvis folk skal interessere sig for det sære og det anderledes, er det nødvendigt, at tingene hele tiden udvikler sig. Derfor er tilskuddet fra Musikrådet altafgørende, når det er ny musik det handler om“, siger Niels Christian Rasmussen, leder af Ny Musik i Frederikshavn.

Ny Musik i Frederikshavn startede i 1996 og fungerede i begyndelsen som en almindelig musikforening med 4 koncerter om året. Ret hurtigt blev det dog nødvendigt med flere koncerter for at få den kontinuitet, der er nødvendig for at skabe et publikum. Udvikling – eller „drew“ som det hedder i det nordjyske. Niels Christian Rasmussen er bange for, at foreningen

havde lukket, hvis den havde fået afslag på ansøgningen om et projekttilskud på 75.000 kr. i 2001. Musikrådets tilskud virker som det „blå stempel“ og er ofte et afgørende argument i ansøgninger til de kommunale og amtskommunale instanser.

Projekttilskuddet blev bevilget efter et møde med Musikrådet i januar. Tilskudsformen åbner mulighed for spontane tiltag, uden at man er bundet af at søge tilfæddelser først. – Jeg synes den tillid er flot fra Musikrådets side, siger Niels Christian Rasmussen.

Musikrådet har i 2001 givet 966.000 kr. i tilskud til 12 koncertforeninger

Musikrådet lagde op til en udvidelse af musiklovens frie midler, som man nu var begyndt at tale om, med 52 % det første år, voksende i løbet af de næste to år til en forøgelse på 83 % i forhold til 85-86 niveauet.

Pengene var fordelt på i alt 33 forslag til nye initiativer eller tilskudsforhøjelser. Ved at nævne blot nogle af forslagene vil læseren kunne nikke til en række elementer, der forlængst er blevet en del af det danske musikliv:

Etablering af musikalske grundkurser, udbygning af Det rytmiske Musikkonservatorium, forsøgsmæssig rytmisk musikuddannelse i tilknytning til Center for rytmisk musik i Silkeborg, ansættelse af amatørmusikkonsulent, etablering af regionale basisensembler i Viborg/Randers og i Storstrøms Amt samt af rytmiske basisensembler i Århus, oprettelse af åremålsansat statsensemble, forøgelse af musikdramatisk pulje, udvidelse af Radioens Big Bands ansættelsesperiode, særlige tilskud til etablering af lydanlæg m.v. i faste rytmiske spillesteder, udbygning af Statens Elektronmusikstudie osv. osv.

Det var naturligvis ikke alt, der kom ubeskåret med, men den fjerde udgave af musikloven, som blev vedtaget 4. juni 1986, betød både et markant løft i bevillingerne og en tydelig delegering af ministeriets hidtidige kompetence til Musikrådet, idet paragraf 1 nu fastslog: „Rådet har den endelige administrative afgørelse med hensyn til fordelingen af støtte til de formål, der er nævnt i paragrafferne 3 og 7.“

Den oprindelige lov var for alvor blevet revideret, og i de spor der nu blev lagt ud noterer man sig først og fremmest to forhold af overordnet betydning.

For det første satsede Musikrådet for alvor på at animere til oprettelsen af endnu flere musikskoler og begyndte samtidig systematisk at tage fat på oprettelsen af en slags overbygning for særligt talentfulde elever i form af de såkaldte musikalske grundkurser (MGK). Og selv om det var et lidt paradoksalt navn på en overbygning skulle det snart vise sig, at meningen var god nok!

For det andet skulle det nu slås fast, at der var andre faste, professionelle orkestre

end landsdelsorkestrene i Danmark. Esbjerg ensemblet, som vi anser for det første basisensemble, er en halv snes år ældre end musikloven. Fra at være en enlig svale i det vestligste Danmark var det nu planen at se orkestret som et led i et net af regionale basisensembler – og det blev slået fast, at et basisensemble ikke kun er et fænomen, der findes inden for kompositionsmusikken.

Det nuværende musikråd ser et musiklandskab med de eksisterende symfoniorkestre side om side med 10 basisensembler som et mål for, at alle danskere uanset geografisk placering vil have nogenlunde let adgang til et regelmæssigt møde med levende musik på professionelt niveau.

Vi er stadig adskillige basisensembler fra dette landskab, og musikerne i de eksisterende ensembler har fortsat ikke samme ansættelsesvilkår som musikerne i landsdelsorkestrene – men sneglen bevæger sig ufortrødent videre.

Den sidste halve snes år

Op gennem 1990'erne har især tre landvindinger påkaldt sig opmærksomhed, nemlig musikskolerne, arbejdet for dansk musik i udlandet samt støtten til de rytmiske spillesteder.

I „Statens Musikråds rapport 1995-99“ kan man læse, at „musikskolerne er en af de mest markante succeser under musikloven.“ Og så tilføjes det i samme åndedræt: „Det kommende musikråd bør dog fortsat arbejde på, at intentionerne i rammeplanen fra 1995 opfyldes.“

Lidt længere fremme hedder det: „Det nye råd vil også skulle finde en tilfredsstillende løsning for finansieringen af de to sidste MGK-kurser i Frederiksborg og Viborg Amter. Kurserne er nu igangsat, men fra år 2000 mangler der fortsat finansiering hertil.“

Sammenholdt med det ovenstående har man her udviklingen kredset ind: Væksten i musikskoler har været imponerende og i den forbindelse har det selvsagt været inspirerende, at skolerne ved tiårets start fik deres eget kapitel i musikloven og en statslig refusionsprocent blev beskrevet.

Men dels er der endnu kommuner, der ikke har en musikskole, dels beskriver refusionsprocenten en maksimumsats som aldrig har været opfyldt, nemlig 25 %.

Den faktiske refusionsprocent har været uafbrudt faldende siden 1994, hvor den var 23. I år 2000 var den sunket til 18,4 og tog i 2001 et yderligere fald til 17,95 %.

Hvis den statslige refusion skulle leve op til musiklovens maksimumprocent på 25 skulle der tilføres området cirka 32 mio. kr. oven i den faktiske bevilling på 80,4 mio. kr.

Endvidere må det i retfærdighedens navn siges, at der er meget store forskelle på musikskolernes ambitionsniveau - eller måske snarere deres muligheder for at virkeliggøre ambitionerne.

Kulturministeriet udarbejder sammen med Musikkrådet vejledende retningslinjer, men de er netop kun vejledende, og kan under gældende lov ikke være andet.

Endelig skal det så under det absolut glædelige noteres, at MGK udbygningen nu er næsten afsluttet. Der arbejdes på, at Bornholm som det sidst amt får en MGK-lignende ordning fra efteråret 2001, men det er i

skrivende stund usikkert om den lokale finansiering kan falde på plads.

Givet er det, at de musikalske grundkurser har vist deres store berettigelse både som konservatorieforberevende aktivitet og som en rugekasse, hvor musikalske talenter kan få udbygget fornemmelsen af, om talentet er stort nok til at man tør satse på musikken som levevej.

Musikloven blev international i 1993. Det skete gennem en ændring af den allerførste sætning i loven, så den nu kom til at lyde: „Statens Musikkråd har til opgave at virke til fremme af musiklivet i Danmark og dansk musik i udlandet.“

Det var på høje tid udvidelsen kom ind i loven, for nok var der endnu ikke nogen der talte om globalisering, men internationaliseringen af kunsten havde længe været en kendsgerning, og det følte i stigende grad som en urimelig blokering, at der ikke rigtig var mulighed for at hjælpe dansk musik og danske musikere på vej uden for landets grænser.

Nu skulle der realiseres nye muligheder, og der blev sigtet mod at tilføre området syv

Odense Symfoniorkester

Per Holst, orkesterchef for Odense Symfoniorkester, er ikke i tvivl om, at musikloven har betydet et gevaldigt løft for orkestret. Uden krone til krone aftalen mellem stat og kommune på musikeransættelserne, havde man ikke kunnet udvide fra 22 fastansatte musikere ved grundlæggelsen i 1946 til de 73 der er i dag. De eneste midler orkestret skaffer fra private fonde er 2-300.000 kr. årligt til Carl Nielsen Komponistkonkurrencen. - Og det er jo ikke meget ud af et budget på 40 mio. kr.

Per Holst opfatter resultataftalen med kommune og stat som et tveægget sværd. - Det er en fordel at kunne planlægge tre år ud i fremtiden, men sådan har vi nu altid gjort; andet er ikke muligt i forhold til

kontrakter og turnéplanlægning. Ulempen er, at der ikke sker nogen markante forbedringer de tre år aftalen varer, fordi man er låst fast økonomisk. Hvis der f.eks. dukker yderligere midler op til et projekt fra kommunen, er det ikke muligt at søge staten om penge til det nye initiativ.

Odense Symfoniorkester har en publikumsbelægning på 90 %. At sætte ny musik på programmet er ifølge Per Holst en balancegang: Et alt for nyorienteret program kan rydde salen. Samtidig er orkestret selv interesseret i at spille nyt. Han mener det er vigtigt, at Musikkrådet holder øje med, at landsdelsorkestrene også varetager den opgave.

Kulturministeriet giver et fast årligt tilskud til 5 landsdelsorkestre.

mio. kr. over de næste tre år. Økonomien i lovrevisionen blev imidlertid kraftigt beskåret i forhold til planerne. I sit „testamente“ skrev Musikrådet i 1999, at „det afgående musikråd har måttet håndtere en situation med stadig færre midler til rådighed. Der er mange årsager til dette, men faktum er, at nulstillingen af musiklovsrevisionen fra 1993 satte Musikrådet i en situation, hvor svære prioriteringer var påkrævet, og det tilmed inden for en række områder, hvor nye initiativer fortsat var under udvikling og udbygning.“

Et af disse områder var det internationale arbejde – musikeksporten – hvor de planlagte syv millioner blev til to!

Man kan sige, at musiklovens internatio-

nalisering snublede i starten, og den har stadig ikke fundet ind i en fremryknings-takt, der står i et fornuftigt forhold til hverken behov eller muligheder.

Det nuværende musikråd har i hovedud- delingen for 2001 afsat 2,5 mio. kr. til musikeksport.

Yderligere må det tilføjes, at arbejdet har været præget af, at der politisk har været og er meget stor opmærksomhed omkring det internationale kulturarbejde. Ministeriet har foretaget et dramatisk kursskifte i løbet af år 2000, så den internationale indsats ikke længere foregår i meget tæt samarbejde med Det danske Kulturinstitut, men primært går gennem ministeriets eget, nyoprettede Internationale Kultursekretariat.

SJÆLLANDS
SYMFONIORKESTER
FOTO: EINAR VID
NEYST

Hvad dette kursskifte på sigt kommer til at betyde for musikken, er det endnu for tidligt at sige noget sikkert om.

Samtidig står det stadig klarere på dagsordenen, at den internationale indsats skal styrkes. Ikke blot af kunstneriske og alment kulturelle grunde er det en indlysende nødvendighed i en tid, hvor den gamle opdeling mellem ind- og udland mister reelt indhold hver eneste dag. Også af økonomiske og erhvervsmæssige grunde er en international oprustning fornuftig, som det så tydeligt blev beskrevet i år 2000 i den kultur- og erhvervspolitiske redegørelse om „Danmarks kreative potentiale.“

Musikpolitikens foreløbigt sidste store spring fremad kom den 30. november 1999, da finanslovsaftalen for år 2000 kom til at indeholde 30 mio. kr. til støtte for rytmiske spillesteder. Det var afslutningen på en meget lang politisk proces, og for det netop afgåede musikråd var det en lykkelig afslutning på et arbejde, der havde fyldt meget i rådets periode, kulminerende med udsendelsen af et gennearbejdet „Forslag til spillestedsløvgivning“ i form af en gulerodsfarvet rapport på 156 sider i marts 1998.

Den 17. maj 2000 kom så den seneste tilføjelse til musikloven med Folketingets vedtagelse af støtten til de rytmiske spillesteder, som kom ind i et særligt kapitel 2b, og den jubilerende lovs aktuelle udseende blev fastlagt i Lovbekendtgørelse nr. 826 af 31. august 2000.

Afsnittet om støtten til de rytmiske spillesteder repræsenterer et reelt gennembrud for den rytmiske musik, der hermed for alvor er blevet en integreret del af dansk kulturpolitik. Og dette gennembrud bliver ekstra værdifuldt, fordi det både er kommuner, amter og Folketing, der står bag det. Principperne i denne kunststøtte er nemlig, at der er tale om en 50-50 finansiering mellem staten på den ene side og de lokale/regionale myndigheder på den anden.

Det forhold, at man nu kan regne med, at der år efter år er 60 millioner offentlige kroner i aktivitet på de rytmiske spillesteder har på mange måder forandret landskabet. Særligt mærkbart på de p.t. 18 udpegede regionale spillesteder, men også på de snesevis af steder der modtager honorarstøtte.

I Musikrådet ser vi sådan på det, at vi nu er ved at have gennemført hvad man kunne

Dansk Amatørkor Union (DAKU)

Da musikloven blev født i 1976 blev der afsat en pose penge til amatørkormusikken. Dem fik sammenslutningen af landsdækkende kororganisationer, dengang Danske Amatørkor, til opgave at dele ud. I dag, hvor organisationerne får deres tilskud direkte fra Musikrådet, er Dansk Amatørkor Unions formål at varetage de opgaver, som de enkelte organisationer ikke selv kan klare.

Til sammen har landsorganisationerne for amatørkor og dirigenter 1.254 kor og 35.000 medlemmer. Det betyder, at ikke nær alle, der leder et kor, har en dirigentuddannelse. Derfor er en af DAKU's primære opgaver at efteruddanne dirigenter. – En opgave der er blevet endnu vigtigere

siden dirigentuddannelsen på konservatorierne blev skåret væk.

Selvom DAKU kun får en lille del af de midler Musikrådet samlet har til rådighed, er Tom Møller Pedersen, formand for DAKU, tilfreds med den måde musiklovens midler bliver fordelt på: via et råd af eksperter, der er forpligtet til at være generalister på musikområdet. DAKU får som regel mulighed for at realisere de projekter de ansøger om tilskud til. Som tidligere formand for Kor72 har han dog også en anden vinkel på Musikrådets prioriteringer. De landsdækkende organisationer får nemlig langt fra deres tilskudsbehov dækket.

Musikrådet har i 2001 givet 2.412.000 kr. til 30 landsdækkende amatøraktiviteter.

kalde etableringsfasen. Og efter de første 1½ år med ordningen kan det fastslås, at vi bestemt har fået mere musik ud på landets spillesteder. I næste fase skal det sikres, at der også bliver tale om bedre musik. Den meget spændende dialog med spillestederne om kvalitetsudvikling tager nu for alvor sin begyndelse, og det skal fastslås, at det virkelig er en forpligtelse at være et regionalt spillested. Det stiller berettigede krav om, at man også tager chancer og præsenterer publikum for musikalske oplevelser, der ville have været utænkelige uden det sikkerhedsnet som støtten til musikdriften er udtryk for.

Musiklovens fremtid

Gennem årene har musikloven vist sig at være et glimrende og smidigt stykke kulturlovgivning. Loven har smertefrit kunne optage en række forandringer fra den stigende forvaltningskompetence til Musikrådet over inkludering af det internationale arbejde til musikskoler og rytmiske spillesteder.

Det siddende musikråd har ambition om, at loven skal revideres igen i folketingssamlingen 2002-03. Men lovrevision betyder ikke omskrivning fra bunden. Tværtimod vil der igen være tale om, at den eksisterende lov justeres.

Øverst på listen over ændringer står to meget vigtige anliggender, nemlig

- behovet for skarpere formuleringer i forhold til musikskolerne, så loven i højere grad kan bruges som et redskab i bestræbelserne på at styrke den kvalitative side af musikskoledriften, og
- sikring af arbejdsvilkårene for musikerne i de etablerede basisensembler, så musikerne får vilkår som deres kolleger i landsdelsorkestrene, og basisensemblerne derfor naturligt overflyttes til lovens kapitel 3.

Musikrådet har et voldsomt behov for, at der atter kan komme reelt indhold i udtrykket musiklovens frie midler, og de penge der frigøres ved en overflytning af basisensem-

blerne skal bl.a. anvendes til at sikre, at indsatsen for dansk musik i udlandet omsider kan få et anstændigt omfang.

Midt i glæden over alt det, der trods alt er opnået igennem det forløbne kvarte århundrede, og midt i engagementet med at planlægge de næste skridt fremad, er der imidlertid grund til at tænke tilbage på det allerførste musikråds brev til kulturminister Niels Matthiasen den 7. juni 1973. For drømmen om at skabe „en helhedsordning af dansk musikliv med en lov om musik som det primære“ kan kun delvist siges at være gennemført.

Statens Musikråd har kun beskeden kontakt med så vigtige aktører i musiklivet som konservatorierne og landsdelsorkestrene.

Og selv om der er etableret et såkaldt kontaktudvalg, så er det bestemt ikke fremmende for den musikalske fødekæde, at så fundamentale institutioner for børnenes adgang til musik som Folkeskolen og musikskolerne er placeret under to forskellige ministerier.

Heller ikke inden for musiklivet er sektortænkning noget ukendt fænomen, og en vigtig del af arbejdet for det nuværende og kommende musikråd bør være en konsekvent indsats for, at helhedstænkning og en deraf følgende helhedsordning for dansk musikliv skridt for skridt bevæger sig fra utopi til virkelighed.

ESBJERG ENSEMBLE
FÅR TILSKUD SOM
BASISENSEMBLE

Mellem Skylla og Charybdis

På den ene side og på den anden side og muligvis på den tredje. Sådan må det alvorstunge liv i et musikråd være.

ANDERS BEYER

AF ANDERS BEYER, REDAKTØR
AF 'DANSK MUSIK TIDSSKRIFT' OG
JOURNALIST PÅ DAGBLADET 'INFORMATION'

Brudevalsen kvækkede ikke desto mindre ud af telefontragten, sidste gang skribenten ringede til det siddende råd. Et godt tegn, for det bør også være sjovt at være medlem i et musikråd. Beslutninger med konsekvenser for levende mennesker og iltre aktører på og uden for scenen bør akkompagneres af humor.

Umiddelbart kunne man tro, at det mest stimulerende for den kreative hittepåsomhed er opfordringen til at skrive om visioner i et musikalsk drømmeland, hvor alt man kan tænke sig er muligt. Visioner er ordet, der er gået igen i skrifter fra

Musikrådet, som generøst har doneret det til undertegnede: „Musikrådets musikpolitiske rolle og en vision for samme. Hvilken rolle spiller det nuværende musikråd, og hvilken rolle kunne Musikrådet spille i fremtiden?“

Det er ikke særligt stimulerende, nærmere det modsatte, og alligevel griber man til tastaturet. Med tanke på den lille kroniklængde, som er stillet til rådighed, skulle der være god mulighed for at sætte en lille ildebrand i gang, skaffe sig uafrystelige uvenskaber, og samtidig tilsikre, at læserne og de musikpolitiske ansvarlige endegyldigt har fået beviset for, at skribenten har fødderne alt for solidt plantet i luften, hvorfra han med vanlig skråsikkerhed frejdigt fejrer alt eksisterende af bordet til fordel for helt anderledes radikale tanker. Sådan vil det dog ikke (helt) gå denne gang.

Ordparret tradition-fornyelse er så forårsket, at de aktiverer den indre peristaltik, men det er ikke desto mindre i de baner, man må tænke i forhold til Musikrådet og fremtiden. Fremtidens musikliv kommer ikke til os gennem en revolution, ved at trække tæppet væk under musiklivsaktører og en gang for alle gennemtrumfe en ny 'situation', men gennem en udviklen-

de dialog. Udviklingen må ske gennem blik for nye muligheder og gennem den lange hukommelse. Skiftende musikråd har heldigvis været sig det overblik bevidst og ofte bevæget sig i miljøerne med kloge aktioner. Men i det mangefacetterede spil, som Musikrådets medlemmer gæsteoptræder i, gætter jeg kvalificeret på, at visioner ikke er det mest påtrængende ord i rådsmedlemmernes bevidsthed. Jo, til fester og sådan, men i dagligdagen er det handlingsorienteret pragmatisme og politiske muligheder, som står øverst på dagsordenen. Slet og ret fordi det er sådan, det store kultur-klaver spiller: Resultater opnås bedst ved at spille det partitur, som nu en gang står på stativet.

Med denne overordnede ansvarlighed og common sense in mente, kan vi fordumsfrit bevæge os videre til en problematisering af rådet som institution, herunder ventilere snusfornuftige holdninger, der faretruende nærmer sig politisk ukorrekt rindalisme. Med 7.000 tegn kan det kun blive ansatser, så er De advaret. Enfin, til biddet.

„Give-and-take“

Selve udgangspunktet for de siddende rådsmedlemmer er forbundet med mulige for-

Nikolaj Bentzon Brotherhood

Nikolaj Bentzon mærker i år i praksis, hvad Musikrådets tilskud betyder. Nikolaj Bentzon Brotherhood har nemlig, pga. en for sent indsendt ansøgning, ikke modtaget det årlige driftstilskud, orkestret har fået siden starten i 1995. Konsekvensen er, at efterårets turné er aflyst. Forårets turné blev gennemført – dog med nedsat honorar. Det kunne kun lade sig gøre, fordi musikerne er fast engageret i orkestret.

Tilskuddet fra Musikrådet gør det muligt for spillestederne at honorere musikerne anstændigt, fordi orkestret selv kan dække udgifter til f.eks. transport og over-

natning. – Honoraret som et spillested skal betale, skal svare til orkestrets standard. Hvis man kan få eliteorkestre for ingen penge, bliver det en sovepude for stederne. Samtidig giver det en skævvridning i forhold til de mindre kendte orkestre.

Andre udgifter til f.eks. markedsføring kan også dækkes af driftstilskuddet, og den frihed synes Nikolaj Bentzon godt om. Dog mener han, at tilskuddet også burde omfatte aktiviteter i udlandet. – Formålet er det samme, så det burde ikke gøre en forskel i forhold til driftsmidlerne.

Musikrådet har i 2001 givet 2.146.000 kr. til 97 professionelle ensembler.

hindringer som følge af medlemmernes forankring i bestemte genrer eller miljøer. De er repræsentanter for et område, som de forventes at „forsvare“. En sådan konstellation vil altid føre til „give-and-take“-situationer, hvor den gyldne middelvej er den oftest benyttede (ud)vej. I kunstens verden er den gyldne middelvej noget lort. Man kan i en sådan situation ikke undervurdere formandens betydning som overordnet musikchauffør med mod og mandshjerte til at se nye samlende muligheder ud fra rådsmedlemmernes ideer, og føre dem ud til gavn for musiklivet som helhed. Jeg taler om en klog generalist, med stort kørekort og køligt blik for turbulent trafik, som ikke har kissemisset endsige er gift med kørelæreren, som billedet på den frie formand, som ikke er fedtet ind i bestemte områder og ikke lader sig påvirke af opråb fra institutionelle musiklivschefer, de slipseklædte neandertalere, som aldrig kan se ud over egen næsetip.

I de 25 år der er gået har skiftende musikråd tilført området stadigt flere ressourcer, men de har også lagt hindringer i vejen, en slags institutionelle vejbumper, som har gjort manøvreringen vanskelig, for ikke at sige kedelig. For kun de mest optimistiske har lyst til at sidde i et musikråd og admini-

strere midler, der for broderpartens vedkommende på forhånd er afsat til tunge institutioner – og samtidig med rigsgaranti få kritik og enden på komedie uanset hvordan man gebærder sig i uddelingen af de såkaldt frie midler?

Nye områder kalder

Når Musikrådet så står i en historisk situation, hvor nye områder påkalder sig naturlig opmærksomhed, så er det ikke morsomt at sidde med den halvtomme cigarkasse, når man hellere så en kiste med klingende mønt. Den situation er uholdbar, fordi dansk musikkultur nu står over for nye muligheder, som kan føre til jeg havde nær sagt hvad som helst. Her kan det nuværende og kommende musikråd være altafgørende katalysator og budbringer om det nye. Lad mig give et par eksempler.

På Dansk Musik Tidsskrift bad vi en professionel musiklivsaktør og skribent om at skrive om ny dansk musik i efteråret 2001, altå en orientering til læserne om, hvad der findes af arrangementer i det lille land. Flere forhold var chokerende for skribenten: For det første havde hun vældigt meget besvær med overhovedet at finde oplysninger-

Artlab

- ... et væksthus, hvor man bliver set som et helt menneske... Sådan beskriver en kursUSDeltager, efter et aktiveringskursus for musikere og skuespillere, Artlab, Dansk Musikerforbunds kursusafdeling. Det første skridt til Artlab blev taget ved hjælp af Musikrådets tilskud til efteruddannelse af musikere. På kurserne udvikledes mange af de metoder, Artlab som aktiverings- og uddannelsessted har i dag.

Artlabs fornemste opgave er, i takt med udviklingen, at skabe nye supplerende jobmuligheder for kunstnere. Målet er at kunstnernes kompetencer anerkendes bredt og hele tiden overføres til nye områ-

der. – Samarbejdet mellem kunstnernes verden og erhvervslivet er stadig i sin vorden. Vi mangler at vende tingene, så virksomheder ikke blot går ind i enkeltprojekter, men også støtter områdets vækstfelter bredt, siger Gerda Hempel, leder af Artlab. Den finansiering som Musikrådet er med til at give, er afgørende for fortsat at skabe overblik og udvikling. Der er et væld af nye muligheder, og her er det vigtigt at Musikrådet er med – også i den internationale dialog på området.

Musikrådet har i 2001 givet 3.810.141 kr. i tilskud til 37 arrangører af efteruddannelse.

ne (dårligt redigerede hjemmesider, beskeder på telefonsvarere, som ikke bliver besvaret, osv.) – man kan let forestille sig, hvilke uoverstigelige problemer et intetanende, nysgerrigt menneske tilhørende typen „publikum“ må have med hensyn til information på området. De mange små køkkenbordsagtige foreninger m.v., som også er kunder hos Musikrådet, drives ganske enkelt uhensigtsmæssigt. Hvilket ikke bør læses som en kritik af de ofte ulønnede personer bag foretagerne. Som forholdene er, kan det måske ikke være anderledes. Det er blot en konstatering af, at områder ikke fungerer. Ofte ved institutionerne ikke indbyrdes, hvad hinanden laver, markedsføring er der ikke råd til, musikerne spiller for næsten tomme sale. Hele synlighedsproblematikken og den ny teknologi kunne med fordel sættes under lup af miljøernes særligt udvalgte i Musikrådet (og det har rådet også vist interesse for at gøre noget ved). Hvis der er noget, der skal ændres, så er det selvfølgelig selvfølgelig i miljøerne. Ellers kører det videre i søk og aske og det er ingen tjent med.

Hvis man eksempelvis ser, hvordan det irske musikliv er skruet sammen med Music Network som den overordnede koordinator og spilfordeler, så kunne man med fordel tage ved lære af den irske model, vel at

mærke uden at lokalkoloritten forsvandt. Som det er nu, hersker der et hjemligt kaos, som ikke er frugtbart. Når man samtidig ser, at nogle af spillerne holder kortene tæt ind på kroppen af hensyn til eventuelle modspillerne, så går der ren paranoia i foretagendet. Åbenhed, troværdighed og samarbejdsvilje – det er vejen frem. Det kan ingen være uenig i, i princippet, men virkeligheden viser noget andet. Jeg har tidligere talt for, at et MIC med en anden profil end den nuværende, kunne være den overordnede musikportal, som viste vej ind i alle de spændende forgreninger i landet. Den udtalelse står jeg ved.

Et andet område, jeg før har berørt, er det internationale samarbejde. Der har vi virkelig meget at lære. Lande omkring os og endnu længere væk er nået længere end vi er i Danmark på flere områder. Det ved Musikrådet også. I det hele taget regner jeg ikke med at oplyse om noget, Musikrådet ikke allerede har haft oppe og vende ved møderne. Men et musikråd er ikke bedre end ministeren og den øvrige centraladministration tillader det at være. Så viljen skal faktisk komme fra øverste myndighed, ellers kan rødderne groft sagt godt pakke deres gode intentioner ned i guitarkassen. Er det her skoer trykker for tiden? Hvis det er her

Banehuset

– „Det er hamrende godt, at kommunerne bliver draget til ansvar. Skærer kommunen ned på deres tilskud, gør staten det også...“

Banehuset modtager på andet år honorarstøtte fra Statens Musikråd. Tommy Riis, der leder stedet, siger at honorarstøtten er det bedste tiltag nogensinde. – Det er en slags frivillig tvang, der får kommunen til at indse, at der skal ske andet end fodbold og badminton. Musikrådet har også givet tilskud til indkøb af lydanlæg. Det er utrolig svært at få andre fonde til det. Og skal man ud at leje, koster det 6-7.000 kr. pr. aften.

Tidligere var det ofte det samme bluesorkester, der – i forskellige afskygninger – stod på scenen hver lørdag aften i Banehuset. Honorarstøtten betyder, at stedet har råd til at hyre orkestre, der er på turné rundt i landet. Samtidig er der blevet frigjort penge til at honorere de amatørorkestre, der også spiller i Banehuset. Honoraret gør det lettere at stille krav til amatørerne. – På den måde har det lokale musikliv også fået et løft.

Musikrådet har i 2001 givet 8.959.000 kr. i honorarstøtte til 159 rytmiske spillesteder.

og andre steder, at skoen trykker, så er der ingen der ved sine fulde fem tror på noget, der ligner en musiklovsrevision hverken nu eller om lidt.

Det var to områder, som ikke fungerer ordentligt: Når man skal ind i musik-Danmark og ud af Danmark for at komme ind i den store musik-Verden, skal man ikke være i tvivl om vejen ad hvilken. For at disse kommunikationsveje skal fungere, skal der tænkes nyt. Musikrådet bør være guide på turen. På vejen møder de gode mennesker med ædle hensigter. Eksempelvis mellemhandlerne.

Mellemhandlerne

Der må være et vist mål af mellemhandlere, formidlerne, men når Musikrådet gennem årene er gået med til oprettelsen af alle mulige parasitære formationer, bygningsværker m.v., så går midlerne ikke længere til kunsten, men til alt det ved siden af kunsten. Det er en skam. Snart vil der være en underskov af SNYK'ere og underafdelinger af MIC'ere og ROSA'ere, som ansætter mennesker, der skal hjælpe de stakkels kunstnere, som ikke kan finde ud af at skrive ansøgninger og hvad ved jeg. Snart skal alle kunstnere have

deres egen dramaturg (et dansk orkester har allerede fået en), som skal nurse og komme med friske ideer, betalt af danske skatteydere. Det går ikke, det går slet ikke.

Der er områder som ikke fungerer, og der er områder som fungerer. Det behøver man ikke have musikrådsformandskvalifikationer for at se. Et par områder er nævnt her, flere står i kø for at blive tilføjet. Kunsten er at nyde opbakning og samtidig skære fordelingsnøglen til, så den virkelig kan åbne døren til fremtiden. Hvis Musikrådet ikke lytter til omgivelserne, går det rivende galt, hvis de lytter, ser de hænder foldet som en skål med plads til sedler. Den falder i hænderne på Skylla, som vil undgå Charybdis. De fleste musikrødder har hjertet med – det er vigtigt. Men der er en ting, man med sikkerhed ikke kan undvære på øretævernes holdeplads udi Kongens Nytorv ved synet af musiklivets bjæf-fende hundehvalpe, med seks par fødder, seks lange halse og hoveder med tredobbelt tandsæt: Humoren.

Gi' dem Brudevalsen en gang til.

Den Gale Pose

Jesper Dahl – forsanger og tekstforfatter i hiphop bandet Den Gale Pose – bor i en ét-værelses og er på A-kasse. Og det trods bandets succes med deres seneste plade „Definitionen af en stodder.“ – Man bliver ikke millionær, bare fordi man er kendt.

Det er kun 2-3 uger siden Jesper, alias „Jokeren“, første gang hørte om Statens Musikråd.

Heller ikke de musikere han omgås, er i kontakt med Musikrådet. – En kontakt de godt kunne bruge. De kan nemlig ikke få det til at løbe rundt økonomisk, fordi det er „nichemusik“ de spiller. Den Gale Pose kæmper en kamp op ad bakke for at

deres musik anerkendes bredt. – Danmark er et rockland, og vi laver musik, der ikke er tradition for i Danmark, siger Jesper Dahl.

Den Gale Pose er åben over for forandringer, og derfor er det svært for dem at målrette en ansøgning til Musikrådet. Det har Jesper tænkt sig at ringe og få noget vejledning om inden ansøgningsfristen.

Jesper vurderer, at Den Gale Pose kun honoreres for 60-70 % af den musik der bliver spillet. – Den eneste løsning på det problem er at hæve blankbåndsafgiften helt vildt. Så ville støtte slet ikke være nødvendig, siger Jesper.

Grønlandsk trommesang

For nogen uger siden viste svensk tv et program fra norsk tv 1999 med titlen „Trommesang og jazz på Grønland.“ Det virkede interessant, så jeg satte mig foran fjernsynet.

AF JOHAN FALK,
TIDLIGERE GENERALSEKRETÆR
FOR NOMUS (NORDISK MUSIKKOMITÉ)

Og ganske rigtigt: Det handlede om, hvordan gruppen „Northern Voices“ med danske, svenske og norske musikere optrådte sammen med grønlandske jazzmusikere og traditionelle trommesangere på Grønland. En af musikerne var saxofonisten Christian Vuust.

Som generalsekretær for NOMUS (Nordisk Musikkomité) fik jeg for seks-syv år siden for første gang kontakt med præcis Christian Vuust fra Århus, og han havde en projektidé om at rejse til Grønland og søge

ØVERST: JOHAN FALK. NEDERST: PROJEKTETS TRE MUSIKERE.

kontakt med nogle af de få trommesangere, som stadig fandtes inden traditionen risikerede at dø ud. Da Christian samarbejdede med den svenske guitarist Tobias Sjögren, og de skulle rejse til Grønland, opfyldte projektet NOMUS' krav om at mindst tre nordiske lande eller selvstyre-områder skal være involveret. Det er nemlig det grundlæggende krav for, at man kan få projektstøtte. På det tidspunkt kendte jeg ikke til Christian Vuust, men det gjorde de danske delegerede i NOMUS, og selv Statens Musikråds sekretariatsleder, som normalt også deltager i NOMUS' arbejde. Projektet fik bevilget tilskud, og denne første rejse resulterede siden i mere samarbejde. Der blev lavet optagelser af trommesangen, de fik projekttilskud fra Nordisk Kulturfond (og andre) og efterhånden blev det også til cd-indspilninger, hvoraf specielt én blev meget populær i Grønland – et virkelig godt tegn. Og dokumentarudsendelsen jeg så på tv handlede om hvordan samarbejdet fortsætter og videreudvikles.

CHRISTIAN VUUST

Et godt billede

Denne lille historie er et godt billede på, hvad et succesfuldt projekttilskud kan resultere i. Den er også et godt billede på, hvordan nordisk samarbejde fungerer, når det er bedst. NOMUS er helt afhængig af sine delegerede og gode rådgivere. Her spiller de danske delegerede i NOMUS en helt speciel rolle, fordi de også har en så central rolle i det danske musikliv. De andre fire nordiske lande har ikke et råd svarende til det danske. Dog findes Statens Tonekunstnerkommission i Finland, Norsk Kulturråd i Norge og Statens Kulturråd i Sverige, men de spiller ikke samme centrale rolle, specifikt for musiklivet, som Statens Musikråd i Danmark, i de respektive lande.

Det er derfor let, når NOMUS behandler ansøgninger om fællesnordiske musikprojekter som berører Danmark, at kontakte Statens Musikråd og få sagkyndig råd og hjælp. Da de delegerede, som repræsenterer Danmark i NOMUS, altid vælges blandt medlemmerne af Statens Musikråd, er de

Vojens Kommunale Musikskole

„De 25 % af musikskolernes bruttoomsætning, som staten satte kommunerne i udsigt gennem musikskoleloven, var en gulerod ekstra. Det satte gang i hjulene lokalt.“

Hans Morten Nielsen, leder af Vojens Kommunale Musikskole, er derfor ked af, at refusionsprocenten senere er faldet til 18 %. – Så er der fare for, at kommunen også bremser op. Det er endnu ikke sket i Vojens. KODA's Musikskolepris gik i år til Vojens Kommune. Og i juni måned indviede kulturministeren et nyt Kultur- og Musikhus midt i byen, til brug for bl.a. musikskolen og MGK. Vojens Musikskole kan sagtens medvirke til at få flere elever i musikskolen. Men det vil kræve øgede res-

sourcer. Derfor håber Hans Morten Nielsen, at musiklovsrevisionen vil blive et økonomisk løft for musikskolerne. – Det er den eneste måde vi kan give alle lige muligheder for at gå i musikskolen.

Musikskolen er, ifølge Hans Morten Nielsen, vores væsentligste musikopdragende faktor, fordi den samarbejder med alt fra daginstitutioner til konservatorier. Det er vigtigt, at den enkelte underviser på de forskellige institutioner opfatter sin musikundervisning som del af en større helhed. Dét er et område, Musikrådet sagtens kunne tage mere håndfast på musikpolitisk, mener han.

Musikrådet har i 2001 givet ca. 80 mio. kr. til 233 musikskoler.

danske NOMUS-delegerede meget informerede om hele det danske musikliv og har et unikt kendskab til forskellige danske musikere og projekter. Dette understøtter naturligvis det nordiske samarbejde. Jeg mener, at det er lettere at finde ind og få kontakter i det danske musikliv end det er i de andre lande, takket være Statens Musikråd.

NOMUS har ikke bare til formål at uddele projektilskud. Det er også et væsentligt formål blandt mange andre at være priskomité for og administrere Nordisk Råds Musikpris. Også i dette arbejde understøttes arbejdet af Statens Musikråds centrale funktion og gode kontakter til det danske musikliv. Også her har NOMUS og priskomitéen fået stor hjælp i årenes løb.

Nordiske kontakter

De kontakter som NOMUS har med de forskellige nordiske landes musikliv går selvfølgelig ikke kun gennem én eller nogle få organisationer i hvert land – heller ikke i Danmark. Ikke mindst for NOMUS' generalsekretær gælder det, at der skal holdes en bred kontakt til hele det nordiske

musikliv eftersom NOMUS' formål omfatter alt fra amatørmusiklivet til det professionelle musikliv inden for alle musikgenrer. Det kan virke som en umulig opgave, men i dette arbejde er en bred kontakthelbred nødvendig. Her gælder det om at tilpasse sig hvert lands musikliv og benytte de muligheder som forskellige organisationsstrukturer giver og også formidle kontakt mellem de forskellige nationale musikinstitutioner, så et nordisk samarbejde opstår og lever videre.

En vigtig ingrediens i dette samarbejde er også at få information om NOMUS ud i de nordiske lande. Også her spiller Statens Musikråd en central rolle og understøtter det nordiske samarbejde gennem sit brede kontaktnet i det danske musikliv. Til musikrådsmøderne rapporterer de danske NOMUS-delegerede om, hvilke sager NOMUS har behandlet og givet tilskud. Det er vigtigt for at udbrede kendskabet til NOMUS, så nye grupper og projekter kan få mulighed for projektilskud og tage del i det nordiske musiksamarbejde. Man kan konstatere, at Danmark er et af de flittigste ansøgerlande til NOMUS.

En central myndighed

Med en central myndighed, der har store midler til rådighed, er der en fare for, at magten bliver for centraliseret. De som ikke passer naturligt ind i systemet kan havne ubehjælpeligt udenfor og har ikke alternative muligheder for at gennemføre eller vinde gehør for sine idéer. Er man én gang havnet ved siden af, er risikoen for at man i al fremtid er udenfor åbenbar. Selv med et centralt musikråd med professionelle medlemmer og medarbejdere (som de jo selvfølgelig må være) kan der være fare for, at amatørmusiklivet og nye musikformer, som vokser frem særligt blandt de unge – som rock, pop og f.eks. verdensmusik – kommer i skyggen og ikke får en del af kagen. Personligt har jeg ikke oplevet, at problemet er større i Danmark end i andre nordiske lande, hvor organisationsstrukturen er anderledes. Selv om Statens Musikoråds centrale rolle er tydeligere, er det danske amatørmusikliv og dets organisationer jo veletablerede og ses og høres i hele Norden. Rocksamarbejde og verdensmusik er også velkendte ingredienser i det danske musikliv og forgrener sig fint i det nordiske musikliv.

Det som man måske savner i det danske musikliv som udenforstående er en koncertorganisation som de svenske eller norske Rikskoncerter. De er centrale arrangører af koncerter og turnéer. Ikke mindst savner jeg en sådan organisation i Danmark i forhold til satsninger i udlandet. (Det savnes også i Finland, Island, Færøerne og Grønland, men de tre sidstnævnte er så små, at man kan løse deres behov på andre måder). Jeg ved godt, at det ikke er Statens Musikoråds opgave, men noget som man måske i Musikorrådet kunne overveje at diskutere med Kulturministeriet i fremtiden.

I mine ti år som generalsekretær for NOMUS har jeg faktisk bare positive oplevelser af den rolle Statens Musikoråd spiller i det nordiske samarbejde. Det er en enkel og let partner at samarbejde med, og Musikorrådet besidder samtidig professionel viden og kontakter.

Musikorrådet og dets sekretariat har også altid støttet NOMUS og det nordiske musik-samarbejde og understøttet det på bedste vis.

Tillykke og held og lykke med fremtiden!

ROSA

– „Musik skal ikke afvises før den er blevet hørt.“ Ifølge Gunnar Madsen, leder af Dansk Rock Samråd, er organisationens vigtigste opgave at sørge for, at rockmiljøet bliver hørt. Formidling af rockmusik kræver effektivitet og timing. Det er en af ROSAs største udfordringer.

Gunnar Madsen ser samarbejdet med Musikorrådet som en vedvarende blanding af hård kamp og samarbejde. Alligevel synes han, at musikloven er et optimalt redskab til den svære opgave, det er at lave musikpolitik. Lovens styrke er, at den kan gå ind og stabilisere det, der allerede har vist sin berettigelse. ROSAs opgave er at lægge sig op ad grundvilkår, der kendetegner miljøet – ikke at omdefinere dem.

Derfor starter organisationen nye ting op, selvom Musikorrådet ikke altid støtter dem fra start. – Man kan ikke forvente tilskud til alting fra start, og det problem alene skal ikke afholde os fra at lave nye og nødvendige projekter.

Havde vi ikke en musiklov, ville rocken være underlagt rene markedsvilkår, siger Gunnar Madsen. – Det ville sandsynligvis betyde, at en del musik ville dø.

Kommerciel finansiering af musik er nødvendig og ikke i sig selv dårligt, men det ville medføre langt mindre plads og muligheder til det unikke.

Musikorrådet har i 2001 givet ca. 30 mio. kr. til 14 musikinstitutioner/organisationer.

Syv tider – Syv sider

Syv formænd, otte råd, 43 medlemmer. Hver især har de arbejdet for det, de fandt mest vigtigt.

AF MARIANNE JUUL-NYHOLM,
STATENS MUSIKRÅDS SEKRETARIAT

Hvert råd har som afslutning skrevet sit „testamente“. Testamenterne har både tjent som en status for arbejdet og har været en række råd til det efterfølgende musikråd om områder, der trænger til opmærksomhed eller nye indsatser. For at give et indtryk af højdepunkterne har jeg spurgt formændene hvilke tre ting, der kendetegnede deres formandsperiode.

Kjeld Hansen (1972-1976)

Spørgsmålet om, hvad Musikrådet anså for mest vigtigt i den første periode, kan besvares ganske præcist: At Danmark fik en musiklov.

Det var også den opgave, det første statslige musikråd fik stillet af kulturminister Niels Matthiasen: Kom med forslag til en lov om musik – alle genrer og alle grene af musiklivet.

„Det var noget af en opgave, og der var ikke noget at kopiere fra nogen steder – for der fandtes ikke en musiklov i verden“, siger Kjeld Hansen

Med fuldmægtig Birgitte Oxdam som sekretær gik vi i gang med at frembringe en lov – som sådan en størrelse nu en gang ser ud, i stedet for at komme med en betænkning, som embedsmændene så bagefter skulle omforme til lov.

Det første musikråds sammensætning afspejlede i høj grad ønsket om, at alle musikkens genrer blev inddraget – men der måtte ikke inddrages områder, der i forvejen var lovgivet for, og det udelukkede den totale sidestilling af alle genrer.

Musikrådsmedlemmer fra 1972-1976:

- Kjeld Hansen
- Mogens Andersen
- Johan Bentzon
- Asger Lund Christiansen
- Mogens Winkel Holm
- Svend Aaquist Johansen
- Poul Jørgensen
- Erik Moseholm
- Bo Winther

Poul Jørgensen (1976-1983)

Poul Jørgensen var formand i to rådsperioder. Med den første musiklov i hånden gik Poul Jørgensens første råd i gang med at etablere sig. Rådet skulle fungere internt og i forhold til ministeriet, de etablerede et sekretariat, amtsmusikudvalgene blev oprettet, de udbrede kendskabet til musikloven og de knyttede forbindelser til andre offentlige og private organisationer og foreninger i Danmark, Norden (NOMUS) og internationalt (IMC).

De to råd arbejdede med at udvikle og knæsette en bevillingspraksis lige fra de mindre ensembler til de større musikinstitutioner.

Rådene havde mange store sager på dagsordenen: musikalske grundkurser, basisensembler, de første diskussioner om et konservatorium for rytmisk musik, oprettelsen af Musik Informations Centret, forholdet mellem de „rytmiske“ og de „klassiske“, folkemusikken og et formaliseret samarbejde med Kulturministeriet, Undervis-

ningsministeriet og aflønning af musikrådsmedlemmer.

Musikrådsmedlemmer fra 1976-1979:

- Poul Jørgensen
- Mogens Andersen
- Johan Bentzon
- Lars Grunth
- Ib Planch Larsen
- Henning Bro Rasmussen
- Karl Aage Rasmussen
- Søren Sørensen
- Erik Wiedemann

Musikrådsmedlemmer fra 1979-1983:

- Poul Jørgensen
- Christian Foged
- Lars Grunth
- Bo Holten
- Ib Planch Larsen
- Steen Lindholm
- Anna-Lise Malmros
- Henning Bro Rasmussen
- Erik Wiedemann

Hans Gammeltoft-Hansen (1983-1987)

Denne periode var kendetegnet af, at musikloven nu var afprøvet i praksis og havde vist sin styrke, men også sine svagheder, både i indhold og den bevilling rådet havde til rådighed. Rådet udgav „den røde betænkning“ som sit testamente. (Rød pga. farven på omslaget). Den røde betænkning var et konkret, gennearbejdet forslag til en revision af musikloven med 30-40 nye forslag.

Rådet førte også den længe diskuteret plan om Konservatoriet for rytmisk improvisationsmusik ud i livet. Det var også her det statslige pladeselskab dacapo blev dannet, og statsensemblet blev genindført.

Musikrådsmedlemmer fra 1983-1987:

- Hans Gammeltoft-Hansen
- Toke Lund Christiansen
- Finn Egeland Hansen
- Steen Lindholm
- Anna-Lise Malmros
- Flemming Madsen
- Finn Slumstrup
- Sven Erik Werner

Finn Egeland Hansen (1987-1991)

Dette råd overtog arbejdet med lovrevisionen. „Jeg betragter revisionerne af musikloven som de uden sammenligning vigtigste begivenheder i den periode, jeg var formand. Det er gennem lovrevisionerne, at rådet får mulighed for at realisere sine mere visionære tanker om fornyelser og forbedringer...“, siger Finn Egeland Hansen.

I den store 1987-revision med dens 33 punkters program fordelt over stort set hele det danske musikliv var alle punkterne vigtige.

Men for Finn Egeland Hansen personligt havde etableringen af et statsensemble og et par basisensembler, samt etableringen af DIEM hans særlige bevhægenhed.

Sidst i perioden kom rådets vigtigste arbejde: „Musikskoleloven“. Et nyt kapitel til musikloven om musikskoler nåede at blive vedtaget af Folketinget, inden rådet gik af.

I sit testamente videregav rådet et idékatalog til endnu en lovrevision til det efterfølgende råd.

Musikrådsmedlemmer fra 1987-1991:

- Finn Egeland Hansen
- Jens Ole Blak
- Astrid Elbek
- Anne Karin Høgenhagen
- Flemming Madsen
- Finn Slumstrup
- Stine Smith
- Sven Erik Werner
- Hanne Winsløv/Jørgen Arnsted

Lars Grunth (1991-1995)

Også dette råd arbejdede med lovrevision inspireret af det foregående råd. I 1994 trådte den reviderede lov i kraft. Den indeholdt bl.a. mange nyskabelser og en stor opskrivning af Musikrådets midler over en fire-årig periode.

"Rådet havde derfor mulighed for at sætte flere nye initiativer i gang. Bl.a. modeller for musikeksport, landsdækkende efteruddannelse, tilskud til specialensembler og etablering af flere institutioner, hvilket var et meget spændende arbejde", siger Lars Grunth.

Sammen med Kulturministeriet fik rådet lavet en rapport: „Rytmiske spillesteder“, der førte til Musikrådets handlingsplan for fremtidig støttepolitik på spillestedsområdet og en række pilotprojekter med regionale spillesteder.

Opskrivningen blev dog bremsset efter to år ved en regeringsbesparelse. Det faldt sammen med overgangen til det næste musikråd.

Musikrådsmedlemmer fra 1991-1995:

- Lars Grunth
- Jørgen Arnsted
- Astrid Elbek
- Sven Gaul
- Ib Buchholtz Hansen
- Anne Karin Høgenhagen
- Kaj Nørholm
- Pia Raug
- Niels Rosing-Schow

Lennart Ricard (1995-1999)

Fra starten havde dette musikråd et ønske om åbenhed, og om at være i tæt dialog med musiklivet.

"Dialogen med vores omverden byggede på et internt samarbejde i rådet præget af tillid og loyalitet. Uenighederne blev diskuteret internt. Udadtil fungerede vi som ét råd", siger Lennart Ricard. Særlig tæt var forholdet til Musikrådets repræsentantskab,

der gav en stærk fornemmelse af, hvad der foregik i miljøerne. På det grundlag blev rådets vision formuleret. En vision som det nuværende råd med få ændringer har valgt også at arbejde ud fra.

„Spillestedsloven“ arbejdede dette råd intenst for i hele perioden. Det var et vigtigt signal til politikerne, at det var lykkedes at begrave meningsforskellene, og på den måde komme med et samlet forslag til løsning.

Musikrådsmedlemmer fra 1995-1999:

- Lennart Ricard
- Karen Birgitte Andersen
- Irene Becker
- Pia Dahl
- Sven Gaul
- Charlotte Halberg
- Kasper Holten
- Svend Hvidtfelt Nielsen
- Kaj Nørholm

De nuværende musikrådsmedlemmer:

- Finn Slumstrup
- Inger Allan
- Karen Birgitte Andersen
- Ansa Lønstrup
- Benedicte Westergaard Madsen
- Niels Marthinsen
- Steen Meier
- Ivan Pedersen
- Kirsten Værgman

MUSIKRÅDETS SYV FORMÆND. FRA VENSTRE: KJELD HANSEN, POUL JØRGENSEN, HANS GAMMELTOFT-HANSEN, FINN EGGLELAND HANSEN, LARS GRUNTH, LENNART RICARD OG FINN SLUMSTRUP. FOTO: ERIK SKOV- GAARD PEDERSEN

INTRO **side 3**

Af Finn Slumstrup, formand for Statens Musikråd

LEDER **side 5**

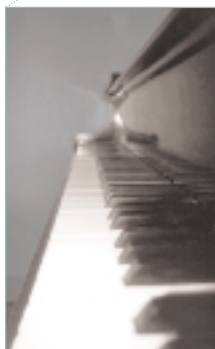
Af kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen

MUSIKLOVENS VEJ **side 7**

Af Finn Slumstrup, formand for Statens Musikråd

MELLEM SKYLLA OG CHARYBDIS **side 16**

Af Anders Beyer, redaktør af „Dansk Musik Tidsskrift“
og journalist på dagbladet „Information“

GRØNLANDSK TROMMESANG **side 21**

Af Johan Falk, tidligere generalsekretær
for NOMUS (Nordisk Musikkomité)

SYV TIDER – SYV SIDER **side 25**

Af Marianne Juul-Nyholm, Statens Musikråds sekretariat

KALENDER MED MUSIKARRANGEMENTER I UGEN DEN 1.-6. OKTOBER 2001 **midteropslaget**

Tag ud og hæng op.

